

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 604/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou PARA advokáti, s. r. o., Gagarinova 10/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Marek Para, proti nečinnosti senátu 9 T Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica o opravnom prostriedku zo 6. októbra 2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021, ako aj proti nečinnosti senátu 9 T Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica v konaní pod sp. zn. 9 T 10/2021, resp. proti nečinnosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000 o návrhu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice 2012/13/EU z 22. mája 2012 (ďalej len „smernica“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ale tiež práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov a omeškania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou senátu 9 T Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) vo veci opravného prostriedku sťažovateľa zo 6. októbra 2021 podaného v zmysle čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice o práve na informácie v trestnom konaní v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021. Ďalej sa domáha vyslovenia porušenia práva na spravodlivý proces a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 5 ods. 1 a 4, čl. 6

ods. 1 a čl. 13 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale tiež práva na prejednanie veci bez omeškania podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru nečinnosťou senátu 9 T špecializovaného súdu vo veci návrhu sťažovateľa podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 odstúpenom špecializovanému súdu generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) 13. októbra 2021, eventuálne vyslovenia porušenia práva na inú právnu ochranu, na obhajobu a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 1 a 4, čl. 6 ods. 3 písm. c) a čl. 13 dohovoru nečinnosťou generálneho prokurátora vo veci návrhu sťažovateľa podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000. Požaduje ďalej, aby ústavný súd prikázal špecializovanému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021 konať a rozhodnúť o opravnom prostriedku sťažovateľa zo 6. októbra 2021 opierajúceho sa o čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice. Okrem toho žiada prikázať senátu 9 T špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021, eventuálne generálnemu prokurátorovi v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000, konať a rozhodnúť o návrhu sťažovateľa podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021. Sťažovateľ sa napokon domáha priznania náhrady trov právneho zastúpenia od špecializovaného súdu [eventuálne aj Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“)], a to na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti. Zároveň sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nariadil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej dočasné opatrenie, ktorým senátu 9 T špecializovaného súdu zakazuje v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 9 T 10/2021 nariadiť termín hlavného pojednávania a vo veci konať a rozhodnúť, resp. v prípade nariadenia termínu hlavného pojednávania (v dátume po podaní ústavnej sťažnosti ešte pred jej prijatím, resp. pred vydaním dočasného opatrenia) sa senátu 9 T špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021 prikazuje zrušiť hlavné pojednávanie vo všetkých nariadených termínoch.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľa z 3. júla 2020 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, a to v spojení s uznesením prokurátora zo 7. augusta 2020, ktorým bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti vzneseniu obvinenia zamietnutá.

4. Dňa 3. júla 2020 bol sťažovateľ zadržaný, avšak uznesením špecializovaného súdu z 5. júla 2020 bol prepustený zo zadržania. Na základe sťažnosti prokurátora uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 9. júla 2020 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

5. V rámci prvého výsluchu v postavení obvineného 10. augusta 2020 sťažovateľ uplatnil od vyšetrovateľa právo na poskytnutie informácií o trestnom čine, zo spáchania ktorého je obvinený, a to v rozsahu zaručujúcom účinné uplatnenie práva na obhajobu s odvolaním sa na čl. 6 ods. 1 smernice o práve na informácie v trestnom konaní.

6. Keďže vyšetrovateľ odmietol poskytnúť sťažovateľovi nevyhnutné informácie o trestnom čine, sťažovateľ 31. augusta 2020 požiadal prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku.

7. Prokurátor v odpovedi z 8. septembra 2020 potvrdil správnosť postupu vyšetrovateľa. Poukázal na implementáciu smernice a na ustanovenie § 69 Trestného poriadku. Toto ustanovenie podľa jeho názoru je odrazom implementácie, keďže vymedzuje možnosti prístupu obvineného a obhajcu k potrebným informáciám týkajúcim sa trestného stíhania už samotným nahliadnutím do spisu (čo korešponduje s požiadavkou vyplývajúcou z čl. 6 ods. 1 smernice). Súčasne konštatoval neexistenciu potreby uplatnenia doktríny o priamej účinnosti smerníc Európskej únie.

8. V nadväznosti na odmietnutie práva na informácie o trestnom čine vyšetrovateľom a následne prokurátorom podaním z 22. septembra 2020 sa sťažovateľ obrátil na sudcu pre prípravné konanie špecializovaného súdu (sp. zn. 4 Tp 14/2020) s opravným prostriedkom v zmysle čl. 47 ods. 1 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice.

9. Sudca pre prípravné konanie 13. októbra 2020 opravný prostriedok sťažovateľa postúpil na vybavenie prokurátorovi s tým, že v prípravnom konaní spadá rozhodnutie o ňom do kompetencie prokurátora.

10. Prokurátor prípisom zo 4. novembra 2020 sťažovateľa vyrozumel, že jeho opravný prostriedok z 22. septembra 2020 bol posúdený ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní so záverom, že sa nezistili žiadne pochybenia.

11. Uznesením vyšetrovateľa z 28. apríla 2021 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v spojení s uznesením prokurátora zo 17. júna 2021, ktorým bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá.

12. Dňa 25. mája 2021 sťažovateľ prostredníctvom obhajcu v rámci návrhu na doplnenie dokazovania požiadal vyšetrovateľa aj o poskytnutie informácie o predmete obvinenia podľa § 34 ods. 1 a 5 Trestného poriadku ukladajúceho orgánom činným v trestnom konaní povinnosť obvineného nielen formálne poučiť o jeho právach, ale aj fakticky (materiálne) mu poskytnúť plnú možnosť na ich uplatnenie.

13. Dňa 9. júna 2021 vyšetrovateľ vypočul sťažovateľa ako obvineného. Išlo v poradí o druhý jeho výsluch a jeho predmetom boli čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu tvoriace predmet uznesenia o vznesení obvinenia z 28. apríla 2021. V rámci tohto výsluchu (ešte pred vyjadrením sa k veci) s odvolaním sa na žiadosť z 25. mája 2021 sťažovateľ požiadal vyšetrovateľa o vyjadrenie, či mu poskytne doplňujúce informácie o trestnom čine tvoriacom predmet obvinenia z 28. apríla 2021. Vyšetrovateľ opätovne odkázal sťažovateľa na možnosť preštudovania vyšetrovacieho spisu a zdôraznil, že vyhotovuje aj „scan“ spisu obsahujúci všetky relevantné dôkazy pre uznesenie o vznesení obvinenia. Zároveň prízvukoval, že pokiaľ mu obhajcovia elektronický „scan“ spisu neposkytnú, tak mu môže byť priamo poskytnutý vyšetrovateľom, ak o to požiada.

14. Proti takémuto postupu vyšetrovateľa podal sťažovateľ opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 smernice, ale zároveň aj žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa prokurátorom podľa § 210 Trestného poriadku.

15. Prokurátor po predložení veci vyšetrovateľom na rozhodnutie (rovnako ako pri predchádzajúcich žiadostiach sťažovateľa o poskytnutie informácií o trestnom čine, resp. o uplatnenom opravnom prostriedku) konštatoval, že smernica bola implementovaná do právneho

poriadku Slovenskej republiky, čoho odrazom je ustanovenie § 69 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ postupoval podľa jeho názoru správne, keď sťažovateľa odkázal na obsah spisu, čo v sumáre znamená, že sťažovateľ disponuje relevantnými informáciami o trestnom čine.

16. Prostredníctvom obhajcu podal sťažovateľ 7. júla 2021 generálnemu prokurátorovi návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Konkrétne požadoval zrušenie uznesenia prokurátora zo 17. júna 2021 o zamietnutí sťažnosti proti vzneseniu obvinenia uznesením vyšetrovateľa z 28. apríla 2021. Konanie o tomto návrhu sťažovateľa bolo vedené na generálnej prokuratúre pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000.

17. Vychádzajúc z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 31/2021 zo 16. júna 2021 (ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby), 8. júla 2021 sťažovateľ požiadal vyšetrovateľa o konkretizáciu formulácie skutku tvoriaceho predmet obvinenia, keďže najvyšší súd v už označenom uznesení vyslovil názor, podľa ktorého v danom štádiu konania je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní ustáliť a konkretizovať formuláciu skutku tak, aby bol jednoznačný spôsob jeho spáchania a zároveň ustálená a konkretizovaná účasť sťažovateľa.

18. Vyšetrovateľ žiadosť sťažovateľa z 8. júla 2021 predložil 12. júla 2021 bez rozhodnutia o nej na vedomie prokurátorovi, pričom avizoval, že o jej obsahu rozhodne počas úkonu podľa § 208 Trestného poriadku a zároveň nevyhlásil modifikáciu skutku.

19. V čase od 14. do 26. júla 2021 nariadil vyšetrovateľ ukončenie vyšetovania a úkon podľa § 208 Trestného poriadku. Do záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu sťažovateľ prostredníctvom obhajcu nadiktoval námietky poukazujúce na neúplnosť a absencie vyšetrovacieho spisu, no predovšetkým na porušenie práva na obhajobu.

20. V prvý deň úkonu podľa § 208 Trestného poriadku (14. júla 2021) sa sťažovateľ prostredníctvom obhajcu domáhal jednoznačnej formulácie skutku (vrátane všetkých jeho čiastkových útokov), čo sa týka času, miesta a spôsobu spáchania, tak, aby následne mohol k veci vypovedať a realizovať svoje právo na obhajobu. Vychádzal pritom z informácie vyšetrovateľa z 12. júla 2021 (pozri bod 18).

21. Vyšetrovateľ v reakcii na uvedené sťažovateľa vyrozumel, že vymedzenie skutku a jeho právna kvalifikácia nie je nikdy v ďalších fázach konania nemenná, resp. záväzná pre orgány činné v trestnom konaní alebo súd. K žiadosti sťažovateľa z 8. júla 2021 konkretizoval, že o nej rozhodne v rámci preštudovania spisu podľa § 208 Trestného poriadku.

22. Dňa 3. augusta 2021 prokurátor podal proti sťažovateľovi na špecializovanom súde obžalobu, ktorá je vedená pod sp. zn. 9 T 10/2021.

23. V reakcii na podanie obžaloby sťažovateľ 16. augusta 2021 predložil špecializovanému súdu návrh na predbežné prejednanie obžaloby na verejnom zasadnutí. V rámci tohto návrhu sa s poukazom na čl. 6 ods. 3 smernice domáhal poskytnutia podrobných informácií o trestnom čine, ktorý má podľa predpokladu prokurátora pozostávať z 83 čiastkových útokov jedného pokračovacieho trestného činu.

24. Dňa 6. októbra 2021 sťažovateľ doplnil návrh na predbežné prejednanie obžaloby tak, že podal opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 6 ods. 3 a čl. 8 ods. 2 smernice, ktorým sa s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie domáha rozhodnutia

špecializovaného súdu o postupe orgánov činných v trestnom konaní, ktoré mu odmietli poskytnúť užitočné informácie pre výkon práva na obhajobu v prípravnom konaní, ako aj podrobné informácie o trestnom čine tvoriacom predmet obžaloby.

25. Prípisom generálneho prokurátora zo 6. októbra 2021 (doručeným obhajcovi 13. októbra 2021) bol sťažovateľ vyrozumený, že o jeho návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 spolu s doplneniami nie je možné z dôvodu podania obžaloby 3. augusta 2021 rozhodnúť, keďže podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku o návrhu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku možno rozhodovať iba v prípravnom konaní. Okrem toho mu bolo oznámené, že jeho návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 s doplneniami a prílohami bol odstúpený špecializovanému súdu pre účely využitia v súdnom konaní.

26. Podľa zistenia ústavného súdu obžaloba prokurátora bola doručená 3. augusta 2021 a na pracovisko špecializovaného súdu v Banskej Bystrici 4. augusta 2021. Dňa 6. augusta 2021 bol určený termín neverejného zasadnutia na 18. august 2021, pričom jeho predmetom bolo rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku. Po rozhodnutí o väzbe 18. augusta 2021 bol spis 19. augusta 2021 predložený na najvyšší súd pre účely rozhodnutia o sťažnostiach obvinených. Spis bol z najvyššieho súdu vrátený 14. októbra 2021. Dňa 9. novembra 2021 bol spis zapožičaný na najvyšší súd ku konaniu vedenému pod sp. zn. 4 Tost 47/2021 (v súvislosti s rozhodovaním na základe nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 288/2021-49). Spis bol z najvyššieho súdu vrátený 6. decembra 2021. Spis má celkom 78 zväzkov (36544 strán). Obžaloba bola podaná na 13 obžalovaných, má celkom 257 strán, pričom opis skutku v obžalobe je na 80 stranách.

II.

Argumentácia sťažovateľa

27. Pokiaľ sťažovateľ namieta nečinnosť špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021 v súvislosti s rozhodovaním o jeho opravnom prostriedku zo 6. októbra 2021 adresovanom špecializovanému súdu, sťažovateľ poukazuje na to, že toto rozhodnutie týkajúce sa práva na poskytnutie podrobných informácií má esenciálny význam práve pri predbežnom prejednaní obžaloby, a nie v neskoršej fáze súdneho konania. Osobitne má vplyv na väzbu (čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru). Cieľom sťažovateľa nie je dosiahnuť prostredníctvom ústavnej sťažnosti právnu analýzu toho, na aké informácie má ako obvinený počas prípravného konania alebo pri podaní obžaloby nárok. Jeho snaha smeruje k posúdeniu otázky, či má obvinený pri podaní obžaloby so zohľadnením zásady prednosti a účinnosti práva Európskej únie spolu s garanciami súdnej ochrany (čl. 47 charty) právo podať opravný prostriedok, o ktorom musí rozhodnúť všeobecný súd v štádiu predbežného prejednania obžaloby podľa § 243 Trestného poriadku (teda ešte pred prijatím obžaloby). Alternatívne smeruje k posúdeniu otázky, či môže všeobecný súd o takomto opravnom prostriedku uplatnenom ešte pred podaním obžaloby rozhodnúť po jej prijatí alebo či prijatie obžaloby vyvoláva taký procesný stav, v ktorom už nie je možné od prokurátora spravodlivo požadovať informácie o trestnom čine kladenom už po prijatí obžaloby obžalovanému (nie teda obvinenému) za vinu. Opravným prostriedkom chce sťažovateľ získať podrobné informácie o tom, či mal skutok spáchať viacerými čiastkovými útokmi, alebo iba jedným konaním. Absencia tejto informácie už predstavuje závažnú procesnú chybu tak, ako to ustálil najvyšší súd

v uznesení sp. zn. 2 Tost 35/2015. Opravným prostriedkom sa sťažovateľ snaží (okrem iného), aby špecializovaný súd uložil orgánom činným v trestnom konaní povinnosť jednoznačne a nezameniteľne popísať spôsob spáchania skutku a účasť sťažovateľa na ňom, keďže z obžaloby nevyplýva taký opis skutku, ktorý by bol nezameniteľný s iným skutkom, a nie je ani jednoznačný spôsob jeho spáchania, resp. účasť sťažovateľa na ňom.

28. Čo sa týka namietanej nečinnosti špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021, resp. generálneho prokurátora v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000 v súvislosti s návrhom sťažovateľa na začatie konania podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku adresovanom generálnemu prokurátorovi (smerujúcom proti právoplatnému uzneseniu o vznesení obvinenia z 28. apríla 2021), sťažovateľ uvádza, že podľa čl. 7 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 4/2006 z 31. januára 2006 [v znení príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 3/2012 z 29. februára 2012 (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“)] nie je možné v čase konania podľa § 363 Trestného poriadku skončiť prípravné konanie niektorým z rozhodnutí uvedených v 5. diele 2. hlavy 2. časti Trestného poriadku a nie je ani možné podať obžalobu podľa § 234 Trestného poriadku. Trestná vec sťažovateľa je väzobnou vecou, z čoho vyplýva požiadavka, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Ak má obvinený právo podať návrh, žiadosť alebo opravný prostriedok, potom jeho právu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní alebo všeobecného súdu sa takýmto návrhom, žiadosťou alebo opravným prostriedkom zaoberať a rozhodnúť o ňom. Zároveň návrh podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku má priamy vplyv na trvanie väzby, keďže v prípade úspešnosti podania prichádza k zrušeniu obvinenia (formálna podmienka väzby), príp. k zmene právneho posúdenia skutku či k spochybneniu podozrenia (jedna z materiálnych podmienok väzby). V dôsledku uvedeného sa na takýto návrh vzťahujú záruky čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru. Nemôže preto nastať situácia, keď o riadne a včas uplatnenom návrhu sa nerozhodne. Napriek tomu v prípade sťažovateľa k tomu došlo, pričom návrh sťažovateľa na začatie konania podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku bol špecializovanému súdu odstúpený po podaní obžaloby (13. októbra 2021). Vznikla situácia, keď o návrhu sťažovateľa nekoná ani generálny prokurátor, ale ani špecializovaný súd. Posúdenie otázky, do akej miery bráni kompetencii generálneho prokurátora konať a rozhodnúť o návrhu sťažovateľa podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku ustanovenie § 238 ods. 2 Trestného poriadku normujúce prechod rozhodovacích kompetencií na všeobecný súd, je v právomoci ústavného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

29. Jadrom ústavnej sťažnosti je jednak namietaná nečinnosť špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021 v súvislosti s rozhodovaním o opravnom prostriedku sťažovateľa zo 6. októbra 2021 podanom v zmysle čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice o práve na informácie v trestnom konaní, ale tiež nečinnosť špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021, eventuálne generálneho prokurátora v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Pz 44/21/1000 v súvislosti s rozhodovaním o návrhu sťažovateľa zo 7. júla 2021 na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

30. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

31. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

32. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že trestná vec sťažovateľa je väzobnou trestnou vecou, v rámci ktorej (tak ako to sťažovateľ správne tvrdí) je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní, ako aj všeobecného súdu konať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Naproti tomu, pokiaľ sťažovateľ poukazuje na povinnosť všeobecného súdu urýchlene konať a rozhodovať v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (teda urýchlene konať a rozhodovať o obmedzení osobnej slobody, resp. jeho ďalšom trvaní), táto povinnosť všeobecného súdu v danom prípade neprichádza do úvahy, keďže ústavnou sťažnosťou nie je napadnuté konanie a rozhodovanie o väzbe (ďalšom trvaní väzby) sťažovateľa, ale konanie a rozhodovanie v trestnej veci sťažovateľa (ako aj ďalších osôb) riešenej väzobne. Na tom nič nemení okolnosť, že namietaná nečinnosť môže mať podľa sťažovateľa prípadný vplyv aj na dôvodnosť trvania jeho väzby. Treba tiež poznamenať, že povinnosť urýchlene konať a rozhodovať o väzbe (jej ďalšom trvaní) v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru má najvyššiu prioritu (musí byť najrýchlejšie).

33. Na základe zistení ústavného súdu (pozri bod 26) možno zo skutkového hľadiska konštatovať, že hoci od doručenia obžaloby pracovisku špecializovaného súdu v Banskej Bystrici (4. augusta 2021) do dňa rozhodovania ústavného súdu uplynuli 4 mesiace a 8 dní, avšak počas tejto doby musel byť spis dvakrát predložený najvyššiemu súdu (prvýkrát na jeden mesiac a 27 dní a druhýkrát na 28 dní, teda takmer na 3 mesiace), čo znamená, že špecializovaný súd sa doteraz mohol vecou reálne zaoberať zhruba 1,5 mesiaca. Ďalej je podstatné, že obžaloba sa týka 13 obžalovaných, má celkom 257 strán (z čoho popis skutku je na 80 stranách) a trestný spis je zložený zo 78 zväzkov (36544 strán). Inými slovami, vec možno považovať prinajmenej za skutkového hľadiska za zložitú.

34. Podľa názoru ústavného súdu za daného stavu je zrejmé, že nerozhodnutie špecializovaného súdu o opravnom prostriedku sťažovateľa zo 6. októbra 2021 nemožno v aktuálnom čase vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu (skutkovú zložitost' veci a čas, ktorý mal špecializovaný súd doteraz k dispozícii) považovať za takú jeho nečinnosť, resp. prieťah v konaní, ktorý by zakladal porušenie čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

35. K obdobným záverom (ako sú uvedené v bode 34) treba dospieť aj vo vzťahu k namietanej nečinnosti špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 10/2021 v súvislosti s návrhom sťažovateľa na začatie konania podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku adresovanom generálnemu prokurátorovi a smerujúcim proti právoplatnému uzneseniu o vznesení obvinenia z 28. apríla 2021, o ktorom generálny prokurátor nerozhodol a návrh postúpil 13. októbra 2021 špecializovanému

súdu na ďalšie využitie. I tu platí, že namietaná nečinnosť špecializovaného súdu sa netýka konania a rozhodovania o väzbe, ale skutočnosti, že o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku generálny prokurátor nerozhodol (no napriek tomu došlo k podaniu obžaloby). Nie je preto možné uvažovať o aplikácii ustanovenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, teda o povinnosti špecializovaného súdu konať a rozhodnúť v súvislosti s námietkou sťažovateľa natoľko urýchlene, ako sa to vyžaduje pri preskúmaní dôvodnosti trvania väzby.

36. V daných súvislostiach sa z pohľadu ústavného súdu javí ako významné, že sťažovateľ po podaní obžaloby navrhol špecializovanému súdu, aby tento podanú obžalobu predbežne prejednal na verejnom zasadnutí s tým, aby obžaloba bola odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi, keďže podľa názoru sťažovateľa boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby. V tejto súvislosti nepochybne prichádza do úvahy, aby špecializovaný súd skúmal otázku, či podanie obžaloby bez toho, aby predtým generálny prokurátor písomne rozhodol o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (teda na zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia z 28. apríla 2021), možno považovať za porušenie ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby (teda za dôvod na odmietnutie obžaloby a na vrátenie veci prokurátorovi). Zároveň to znamená, že v danom prípade neprichádza do úvahy, aby špecializovaný súd sám konal a rozhodol o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (ako to naznačuje sťažovateľ), pretože v tejto fáze konania je jeho úlohou posúdiť dôvodnosť podania obžaloby vrátane tej nespornej skutočnosti, že k podaniu obžaloby došlo bez toho, aby predtým generálny prokurátor písomne rozhodol o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

37. Pokiaľ sťažovateľ v súvislosti s návrhom na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku ako eventualitu namieta (popri nečinnosti špecializovaného súdu) aj nečinnosť generálneho prokurátora, ktorý o návrhu písomne nerozhodol a postúpil ho špecializovanému súdu na ďalšie využitie, treba uviesť predovšetkým, že generálny prokurátor svojím postupom dal jasne najavo, že návrhu sťažovateľa nevyhovelo a prípadné preskúmanie tohto jeho stanoviska prenechal špecializovanému súdu. Za daného stavu preto v súčasnosti bol návrh sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku z pohľadu generálneho prokurátora vybavený momentom podania obžaloby (3. augusta 2021), resp. postúpenia návrhu špecializovanému súdu (13. októbra 2021). Bude vecou posúdenia špecializovaného súdu (prípadne aj ďalších inšancií v rámci všeobecného súdnictva), či takéto „faktické“ vybavenie návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku bolo z hľadiska zachovania jeho obhajobných práv dostačujúce, keďže k vydaniu písomného rozhodnutia nedošlo.

38. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať návrhom sťažovateľa na nariadenie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu